

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Основи наукових досліджень та академічна доброчесність

Шифр та назва спеціальності
053–Психологія

Інститут
ННІ соціально – гуманітарних технологій

Освітня програма
Психологія

Кафедра
Педагогіки і психології управління соціальними системами ім. академіка І. А. Зязюна

Рівень освіти
Магістр

Тип дисципліни
Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр
9

Мова
викладання Українська

Викладачі, розробники

Черкашин Андрій Іванович

[Andrii.Cherkashyn. @khpi.edu.ua](mailto:Andrii.Cherkashyn.@khpi.edu.ua)

Кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами НТУ «ХПІ» імені академіка І. А. Зязюна

Автор та співавтор понад 150 наукових та методичних публікацій.

Курси: «Психологія екстремальних та кризових ситуацій», «Методика проведення психологічної експертизи у різних галузях психології», «Основи наукових психологічних досліджень та академічної доброчесності», «Психологічна травма у соціальній роботі»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Основи наукових психологічних досліджень та академічної доброчесності» розвиває знання та навички, необхідні для проведення наукових психологічних досліджень та дотримання академічної доброчесності. Входить до навчання студенти дізнаються, як планувати, організувати, проводити наукові психологічні дослідження з дотриманням академічної доброчесності.

Мета та цілі дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» полягає в оволодінні слухачами магістратури теоретичними знаннями з теорії і практики проведення наукового дослідження у галузі психології.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та поваги різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.
СК2. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Результатив навчання

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
ПР2. Вміти організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.
ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.
ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
ПР 13. Здійснювати планування та проведення процедури професійного відбору та адаптації персоналу з використанням результатів сучасних науково обґрунтованих методів.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 90 годин (3 кредитів ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 58 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Успішне проходження курсу не вимагає попередньої підготовки

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проблемний підхід до навчання, акцентується увага на застосуванні інформаційних технологій в наукових дослідженнях. За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практична робота, групові обговорення, контрольні роботи. За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Програма навчальної дисципліни

Темі лекційних занять

Тема 1. Загальна характеристика наукового дослідження у психологічних дослідженнях.
Тема 2. Методологія, метод та методика наукового дослідження у психології.
Тема 3. Структура і логіка наукового дослідження у психології.

- Тема 4. Методи теоретичного дослідження у психології.
Тема 5. Методи емпіричного дослідження у психології.
Тема 6. Оформлення результатів наукового дослідження в психології.
Тема 7. Академічна доброчесність у психологічних дослідженнях.

Теми практичних занять

- Тема 1. Загальна характеристика наукового дослідження у психологічних дослідженнях.
Тема 2. Методологія, метод та методика наукового дослідження у психології.
Тема 3. Структура і логіка наукового дослідження у психології.
Тема 4. Методи теоретичного дослідження у психології.
Тема 5. Методи емпіричного дослідження у психології.
Тема 6. Оформлення результатів наукового дослідження в психології.
Тема 7. Академічна доброчесність у психологічних дослідженнях.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до практичних занять. Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях. Студентам також рекомендуються додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення та аналізу.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / заг. ред.: Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. В. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків: Право, 2019. 368 с.
3. До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : лист Міністерства освіти і науки України від 20 травня 2020 р. № 1/9-263
4. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. 2-ге вид.. К. : Алерта, 2019. 492 с.
5. Липич Л. Г., Громко Л. С. Методологія та організація наукових досліджень в галузі : методичні вказівки для практичної роботи. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2019. 45 с.
6. Липич Л. Г., Бортнік С. М., Волинець І. Г. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник; за заг. ред. Л. Г. Липич. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 220 с.
7. Методологія наукових досліджень в медицині: навч. посібник / В. Д. Бабаджан та ін.; за ред. П. Г. Кравчуна, В. Д. Бабаджана, В. В. М'ясоєдова. – Харків : ХНМУ, 2020. – 260 с.
8. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. / І. С. Добронравова та ін.; за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). – Київ, 2018. – 607 с.
9. Основи наукових досліджень: навчально-методичний посібник для студентів та аспірантів всіх форм навчання спеціальностей 053 «Психологія», 011 «Освітні, педагогічні науки», 232 «Соціальне забезпечення» / О. Г. Романовський, А. І. Черкашин, Л. М. Грень та ін. – Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. – 150 с.
10. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
11. Рейкін В. С. Основи наукових досліджень : конспект лекцій. Луцьк : Вид-во ПП Іванюк В. П., 2020. 111 с.
12. Тоцька О. Л. Основи наукових досліджень : збірник тестів. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 68 с.
13. Тоцька О. Л. Основи наукових досліджень : методичні вказівки до самостійної роботи. Луцьк : Вежа-Друк, 2016. 44 с.
14. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : лист Міністерства освіти і науки України від 23 жовтня 2018 р. № 1/9-650.
15. Prathapan K. Research Methodology for Scientific Research. Dreamtech Press, 2019. – 272 p.

Додаткова література

- 1 Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ». Харків: НТУ «ХПІ», 2019. URL:

http://library.kpi.kharkov.ua/files/documents/code_ethics.pdf

- 2 Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з врахуванням офіційних виправлень, внесених Книжковою палатою України імені Івана Федорова у 2017 році: веб-сайт. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>
- 3 Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук: наказ МОН України від 23 вересня 2019 р. № 1220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1086-19#Text>
4. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> 3. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п#Text> 4. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
5. Резнік С. Академічна доброчесність та академічне лідерство. Лідер. Еліта. Суспільство. 2021. № 1. С. 43-52.

Система оцінювання

Критерії оцінювання

успішності студентів розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді екзамену (40%) та поточного оцінювання (60%).

Залік: письмове завдання (2 запитання з теорії + розв'язання задачі) та усна доповідь. *Поточне оцінювання:* перевірка рефератів та оцінювання усних відповідей студентів.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
74–81	Добре	C
64–73	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
0–34	Незадовільно (потрібне	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХП»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ

«ХП» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабу погоджено

24.07.2023

Завідувач кафедри
Олександр РОМАНОВСЬКИЙ

Гарант ОП
Ніна ПІДБУЦЬКА